

УДК

DOI <https://doi.org/10.32447/2663-340X-2020-8.24>

ЛІНГВІСТИЧНА ІНТЕРФЕРЕНЦІЯ НА БУКОВИНІ В НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКОМУ МОВНОМУ ПРОСТОРИ ХХ СТОЛІТТЯ

Сеник Галина Іванівна

кандидат філологічних наук,

асистент кафедри германського, загального і порівняльного мовознавства
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
вул. М. Коцюбинського, 2, Чернівці, Україна

Кубишкіна Катерина Іванівна

студентка VI курсу факультету іноземних мов

Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
вул. М. Коцюбинського, 2, Чернівці, Україна

Статтю присвячено дослідженню мовної інтерференції у німецько-українському дискурсі на початку ХХ століття, яке базується на комплексному аналізі мовних змін німецької мови у творі Франца Порубські «*Rund um den Rathausturm und den Pruth*», виданого 1906 року. Майже 150 річне співіснування німецької з іншими мовами, такими як українська, румунська, польська, єврейська та російська внесло свої корективи у тогочасне відтворення та вживання мови. Місцеві жителі знали щонайменше дві або три мови, а оскільки німецька була державною, то вона проникала здебільшого через державний апарат, військову повинність, пресу та літературу.

Початок минулого століття характерний і тим, що у місті Чернівці почала розвиватись письменницька діяльність, чимало літературних діячів були багатомовними, тому інтерферентні явища проникали у їх твори. Спроба мовця робити власні висловлювання, опираючись на правила і структуру рідної мови, та встановлювати невідповідні зв'язки між обома мовами призводила до порушення мовних норм та помилок, тобто – інтерференції. Дослідники розглядають її на граматичному, лексичному та фонологічному рівнях. Інтенсивність міжмовної інтерференції залежить від суб'єктивних та об'єктивних факторів, що на неї впливають, а також від зони її поширення. У мовленні буковинських німців вона була зумовлена їх тривалим перебуванням у іноземному середовищі та обмеженим використанням власної мови. Практично на усіх мовних рівнях відбувались зміни, які вплинули на розвиток буковинської німецької. Особливо помітною була інтерференція на лексичному рівні, німецька була розбавлена місцевими реаліями, побутовими словами та вигуками. Чималу частину запозичених вигуків склали українські або саме буковинські відповідники, вони були настільки розповсюдженими, що майже замінили стандартні німецькі. Відбувалось також дослівне калькування іноземних словосполучень або морфологічні зміни різних частин обох мов в одному виразі або реченні.

Ключові слова: мовна інтерференція, буковинська німецька мова, вигуки, мовні контакти, запозичення.

Постановка проблеми в загальному вигляді та обґрунтування її актуальності. Багатоетнічність Буковини у складі Австро-Угорщини призвела до поширення інтерферентних явищ як в українській, так і німецькій мовах на усіх мовних рівнях – від фонетичного до граматичного. Довготривала та тісна взаємодія німецької та української мов призвела до виникнення мовної інтерференції в обох мовах. Інтерференції з української у буковинських німців виникали, зокрема, через обмежене вживання рідної мови серед багатоетнічного населення. У той же час німецька мова проникала в українську переважно через пресу, літературу, державний апарат і військову повинність та істотно вплинула на духовно-культурний та освітній розвиток краю. Завдяки німецькомов-

ному населенню та австрійському впливу, українська мова збагатилась німецькими словами, а Чернівці стали культурно-просвітницьким центром, у якому і досі панує мультинаціональність. Актуальність дослідження зумовлена зростанням тенденції сучасних лінгвістичних праць на дослідження українсько-німецьких мовних контактів на Буковині, внаслідок яких відбувались інтерферентні явища. Колосальна культурна та літературна спадщина цього краю дає можливість для більш детального дослідження впливу міжмовної взаємодії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Термін «мовна інтерференція» набув поширення після виходу праці У. Вайнраха «Мовні контакти», після якої чимало мовознавців займались проблемою визначення та аналізу

даного явища. Великий внесок у ці дослідження внесли Е. Хауген, В. Розенцвейг, Е. Косеріу, В. Виноградов, Ю. Жлуктенко, С. Семчинський, Л. Щерба, В. Макей та ін. [4]. Згідно з У. Вайнрахом, умовою виникнення лінгвістичної інтерференції є мовний контакт, під яким можна розуміти або «мовне спілкування між двома мовними колективами», або навчальну ситуацію. Дослідник визначав її як «випадки відхилення від норм кожної мови, які відбуваються у мові білінгвів у результаті їх знайомства з більш ніж одною мовою» [2, 1-7]. Аналіз праць у галузі інтерференції демонструє те, що дослідники звертають увагу переважно на лінгвістичний аспект інтерференції, який може проявлятися на граматичному, лексичному та фонетичному рівнях. Інтерференція зумовлена складністю закріплення та введення у пам'яті комплексу відмінних ознак третьої системи та мимовільним переходом до кожної з обох систем мови під час розуміння та побудови тексту. Проблема інтерференції настільки складна та різнобічна, що дослідники по-різному трактують цей термін. Все ж, останнім часом сфера використання зазначеного терміна доволі звужилась і більшість дослідників схилиються до тлумачення цього терміна у «вайнрахівському» розумінні як визначення будь-яких змін контактного походження у мовній системі під впливом мовленнєвої діяльності індивіда [9]. Дослідженню мовних змін у буковинському краї приділили значну увагу такі науковці, як І. Яцюк, О. Огуй, Д. Костюк, М. Кочерган та Г. Сенік [5; 7; 9]. У їх роботах було проведено класифікацію та аналіз інтерференцій на основі різноманітних джерел того часу. Однак, чимала кількість літератури та публікацій і досі залишається неопрацьованою, що дає підґрунтя для подальших досліджень у цій галузі.

Формулювання мети і завдань статті. Мета статті полягає у виявленні інтерферентних явищ німецької та української мов на Буковині початку ХХ століття, зокрема виявлення їх лексико-семантичних особливостей. Це передбачає вирішення наступних завдань: виявити відхилення від прийнятих норм німецької мови у обраній літературі, класифікувати лексичні одиниці за тематичними групами та виявити зміни, які відбулись у них на морфологічному, лексичному та фонологічному рівнях.

Виклад основного матеріалу дослідження. Багаторічне співіснування німецької мови на Буковині з українською, польською, румунською та єврейською призвело до мовної інтерференції, яка особливо активно проявлялась на лексичному рівні. Це явище можна помітити у

німецькомовних творах тогочасних письменників, які володіли не одною мовою. Джерелом нашого ж дослідження послуговували нариси Франца Порубські «Rund um den Rathausturm und den Pruth». Особливістю творів цього письменника є те, що він писав не літературними німецькими реченнями, а саме так, як говорили місцеві жителі у буковинському краї. У результаті аналізу видання «Rund um den Rathausturm und den Pruth» було виявлено близько 170 лінгвістичних інтерференцій з української, польської, російської та єврейської мов. Виявлені лексичні одиниці зустрічаємо з різних тематичних груп, таких як:

1. Кулінарія: бук. нім. *kulescha* (Polenta) – укр. кулеша (куліш); бук. нім. *osyledec* (Hering) – укр. оселедець; бук. нім. *Brindza* (Brimsen) – укр. Бринза; бук. нім. *budz* (Kuhmilchkäse) – укр. будз; бук. нім. *harbuz* (Kürbis) – укр. гарбуз; бук. нім. *Tschai* (Tee) – укр. чай; бук. нім. (Polenta) – укр. мамалига, кулеша; бук. нім. *horiwka* (Schnaps) – укр. горілка; бук. нім. *zakuska* (Imbiß, Häppchen) – укр. закуска; бук. нім. *porcija* (Portion) – укр. порція;

2. Одяг: бук. нім. *kuczma* (Pelzmütze) – укр. кучма (головний убір); бук. нім. *soroczka* (Hemd) – укр. сорочка; бук. нім. *serdak* (Teil der Tracht der Huzulen) – укр. сердак (сардак);

3. Родина: бук. нім. *wujko* (Onkel) – укр. вуйко (діал. дядько, брат матері); нім. *kum* (Pate) – укр. кум; бук. нім. *nanaszko* (Taufpate) – укр. нанашко (діал. хрещена мати); бук. нім. *batijko* (Brautvater) – укр. батійко (батько нареченої);

4. Музичні інструменти: бук. нім. *skrepka* (Violine) – укр. скрипка; бук. нім. *katarynka* (Leierkasten) – укр. катеринка (шарманка); бук. нім. *sopiwka* (Hirtenflöte) – укр. сопілка;

5. Рід діяльності: бук. нім. *cyrułyk* (Barbier) – укр. цирулик (цирульник); бук. нім. *studenteki* (Studentenrl) – укр. студентики; бук. нім. *pysar* (Schreiber) – укр. писар; бук. нім. *zlodij* (Dieb) – укр. злодій;

6. Свята та події: бук. нім. *chram* (Kirchweihfest) – укр. храм (храмове свято); бук. нім. *zaruczyna* (Verlobung) – укр. заручення.

Отже, за цією класифікацією, розмовна німецька мова була насичена місцевими реаліями та побутовими словами. Розглянемо процеси адаптації [6], які пройшли зафіксовані нами запозичення з української мови. Під час фонетичної адаптації характерним є пристосування іншомовних слів до наголосу та системи звуків мови-реципієнта. Як бачимо, подані лексичні одиниці, зазнали фонетичної субституції, а саме – відбулась заміна нехарактерних звуків української мови схожими німець-

кими: бук. нім. *poklony* (Verbeugungen) – укр. поклони; бук. нім. *hodynka* (Stündchen) – укр. годинка; бук. нім. *toloka* (Wiese) – укр. толока (поле, для випасу худоби); бук. нім. *kochanka* (Liebhaberin) – укр. коханка; бук. нім. *worih* (Erzfeind) – укр. ворог (ворог); бук. нім. *hromada* (Gemeindevorsteher) – громада; бук. нім. *paczka* (Päckchen Tabak) – укр. пачка; бук. нім. *tanec* (Tanz) – укр. танець.

Процес адаптації на морфологічному рівні відбувається введенням слова у граматичну систему мови. За правилами німецької мови іменники отримують артикль та пишуться з великої літери:

а) бук. нім. *Rayon* (kleine Verwaltungseinheit) – Und was in der Vorstadt keinen Platz mehr findet, das strömt dann oft mit der umgewandelten Devise „Panem et scelera!“ nach dem gesegneten und gesitteten *Rayon* der Großstadt... [10, 25];

б) бук. нім. *Kuczeber* (Kutscher): ...daß der *Muschik* die moszenka wie seinen Augapfel hütet und daß die Bäuerin ihr Geld fast immer nur an solchen Orten verwahrt; wohin der Griff des geschicktesten Tagenschieben nicht gelangen kann... [10, 56];

в) бук. нім. *Kriminalnik* (Kriminal): ...denn welcher *Kriminalnik* sollte so indiskret sein und dem neugierigen Frager prompt Rede und Antwort stehen... [10, 54].

Втім, у тексті зустрічаємо порушення норм німецької мови, оскільки більшість іменників не підлягали орфографічним змінам і вживались автором з малої літери:

а) бук. нім. *napasnik* (Gewaltmensch): So mancher hat sich den wohlverdienten Ruf eines *napasnik* erworben. [10, 24];

б) бук. нім. *struz* (Hausbesorger): Mein Vater ist ein Czernowitzer Bürger und wohnt als *struz* in der Siebenbürgerstraße. [10, 122];

в) бук. нім. *holodnik* (Hungerleider): Und so sehen wir eines Tages, wie der junge *holodnik* auf dem Mehlplatz sein Debüt arragiert... [10, 55].

Спостерігаємо також словотвірну адаптацію у окремих словах німецького походження, які зазнали українського впливу. Зміни відбулись за рахунок суфіксації, а саме – додавання до німецької лексеми українського суфіксу **-ок**:

а) бук. нім. *besztelunok* (Bestellung): ...er nützt mittels *besztelunok* die Segnungen der *kolija* oder *poczta* aus und läßt sich das Gewünschte bie vor die Tür seiner Behausung bringen... [10, 80];

б) бук. нім. *vorladunok* (Vorladung): Während aber der Landmann mit dem Eintreffen des *vorladunok* auch sofort den „Abbruch aller diplomatischen Beziehungen“ mit seinem Prozeßpartner inszeniert... [10, 96].

До морфологічних та словотвірних особливостей відносимо також утворення множини запозиченого іменника за допомогою закінчення **-s**: бук. нім. *stuczki* (Kunststückchen): ...um noch im Vollgenuß seiner Herrlichkeit einige *stuczki* aufzuführen [10, 116].

Синтаксична інтерференція істотно проявлялась у дослівному калькуванні іншомовних сполучень з польської, української та румунської мов. До них відносимо як сталі вирази, так і звичайні словосполучення:

а) *do banku* (zur Bank): Morgen lauf ich *do banku*. [10, 18];

б) *na cerkwu* (für die Kirche): ...und so hatte jener einen Geldbetrag von zehn Kronen *na cerkwu* (eine der ganbarsten Strafen unter Landleuten) stipulieren müssen. [10, 98];

в) *Nema hroszy!* (Kein Geld) [10, 17];

г) *Pyszla na muzyku!* (Sie ist auf die Musik gegangen!) [10, 63];

р) *Naj sud sudyt!* (Möge das Gericht entscheiden!) [10, 97];

д) *pan stolarz* (Herr Tischler, пол.) *pan szewc* (Herr Schuster, пол.): Hier geben sich *pan szewc*, *pan stolarz* und andere Vertreter der Handwerkszunft Rendezvous. [10, 122];

е) *Prosze centusia!* (Ich bitte um ein Kreuzerlein!, пол.) [10, 9];

є) *Sa traiasca! Sa traiasca!* (Zum Wohl!, рум.) [10, 19].

Характерним також було змішування у словосполученнях обох мов, де німецький іменник або дієслово вже було змінене відповідно до граматичної системи української мови:

а) за часів Австро-Угорщини назви державних установ на Буковині були німецькою мовою, тому місцеві жителі зазвичай адаптували іншомовні слова під свою мову, вони і набували широкого вжитку у побутовому житті: «*Idu do bezyrku!*» (Ich gehe ins Bezirksgericht!) [10, 96] – слово «*bezyrk*» тут позначало тогочасну реальію, яка у перекладі означає «районний суд»;

б) відбувалось і навмисне перекручення виразу або слова, щоб надати йому певного стилістичного ефекту у мовленні, до прикладу, для додання експресивності: «*To nema rechtu – oj, to nema rechtu!*» (Ach, es gibt kein Recht!) [10, 99];

в) здійснювалось додавання до основи німецького слова дієслівного суфіксу **-ува**: нім. stimmen – укр. штімувати, у тексті словосполучення «*Dobre sztimuje!*» (Es stimmt genau) [10, 20];

г) у речення також додавались і українські частки, як наприклад у цьому реченні: «*Das ist taki wahr!*» [10, 47], де німецька частка «*doch*» замінена українською видільною часткою «*taki*».

Випадки мовної інтерференції зустрічались і у окремих дієсловах, де український постфікс **-ся** замінювався німецьким зворотним займенником **sich**, а саме слово відмінювалось за нормами німецької, яскравим прикладом у тексті цього є наступне речення: *Steht doch auf – denn die Erde tresset sich!* [10, 88]. Українське слово «трясется» зазнало морфологічних змін та було використано замість німецького «bebben».

Значну частину дослідженої лексики у творі складають вигуки, які утворились у німецькому діалекті і практично витіснили їх відповідники. У мовознавстві розрізняють наступні групи вигуків [8, 11–12]: первинні, непохідні та вторинні, похідні від інших частин мови, у буковинській німецькій мові зустрічаємо обидва типи запозичених вигуків. До цієї частини мови відносимо наступні лексичні одиниці українського походження:

а) «*Bože!*» (Herr Gott!) – укр. «Боже!»: похідний, емоційний вигук, який виражає здивування;

б) «*Ani!*» (Los) – укр. «ану»: первинний, спонукальний вигук;

в) «*Hej!*» (Na!) – укр. «гей!»: первинний, спонукальний вигук, який позначає наказ, або поштовх до дії.

г) «*Djakuju!*» (Danke!) – укр. «дякую!»; «*Proszu!*» (Bitte!) – укр. «прошу: похідні вигуки, що виражають вдячність;

г) «*Buwajty zdrowi!*» (Bleiben Sie gesund!) – укр. «бувайте здорові!»: вигуковий фразеологізм для прощання.

Певну кількість вигуків іншомовного походження складають вигуки саме з буковинського діалекту [3], не притаманні українській мові:

а) «*Ahi!*» (Bah!) – бук. «агі!»: емоційний осуджувальний вигук, що означав «тю, тьху, цур

тобі!»; у тексті: *Ahi! – Naj to schlag trafyt* (Der Schlag soll dich treffen!) [с. 103];

б) «*Wailo!*» (Ach je!) – бук. «вайльо!»: вигук розчарування, що означало «ой-ой, ой лишенько!»;

в) «*Moj!*» (Ach!) – бук. «мой!»: вигук, який слугував для привертання ваги до незнайомої людини, українською можна передати як «геу, ей!»;

г) «*Adewe!*» (Na siehst du!) – бук. «адиво!»: вигук, утворений за допомогою дієслова і означав «бач, дивись!».

Як бачимо, вживання запозичених вигуків у буковинській німецькій мові було досить поширеним та набуло загального вжитку.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Лінгвістична інтерференція початку ХХ століття у німецькомовному просторі Буковини була зумовлена повсякденним контактуванням німецької з іншими мовами, зокрема, українською. Результати проведеного дослідження свідчать про те, що мовні зміни у літературному тексті проявлялись на синтаксичному, морфологічному, фонетичному та лексичному рівнях. Серед них можна виділити наступні: порушення орфографічних норм німецької мови, буквальне калькування іншомовних словосполучень, поєднання різних частин мови німецької та української в одному реченні, а також субституція німецьких вигуків українськими або суто локальними. Вважаємо, що дослідження німецько-українських мовної інтерференції на Буковині сприятиме подальшому розвитку вивчення мовних контактів між германськими та слов'янськими мовами, а також дає можливість для вдосконалення аналізу мовних змін під час інтерференції.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бородай О. І. Інтерференційні зони сучасної української мови: матеріали XLV Науково-технічної конференції ВНТУ, Вінниця, 23-24 березня, 2016 р. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/index> (дата звернення: 28.08. 2020).
2. Вайнрайх У. Языковые контакты. Состояние и проблемы исследования. К. : Вища школа, 1979. 263 с.
3. Гуйванюк, Н. Вигуки у буковинських говірках. *Науковий вісник Ужгородського університету. Сер. Філологія. Соціальні комунікації*. 2011. Вип. 24 : Присвячується 90-річчю від дня народж. Й. О. Дзендзелівського, С. 100-106.
4. Муратова Г. Тлумачення поняття «інтерференція» в сучасних лінгвістичних дослідженнях. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Літературознавство, мовознавство, фольклористика*. 2007. Вип. 18, С. 27-29.
5. Сенік Г. І. Наслідки контактування української і німецької мов на Буковині. *Науковий вісник Чернівецького університету: Германська філологія*. 2014. Вип. 692-693, С. 223-225.
6. Слаба О. В. Морфологічна адаптація запозичень у сучасній німецькій мові. *Закарпатські філологічні студії*. 2019. Вип. 8, С. 36-40.
7. Яцюк І. Я. Lexikalische besonderheiten deutscher dialekte in Galizien- und der Bukowina. *Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]*. Сер. : Філологічна. 2010. Вип. 14, С. 306-311.

8. Nübling D. Die prototypische Interjektion: Ein Definitionsvorschlag. Zeitschrift für Semiotik. 2004. 26, 1/2. S. 11–45.
9. OGuy O. Interkulturelle Diskurskontakte Deutsch vs. Buchenländisch – Ukrainisch (bzw. ihr Interferenzgrad) in der Bukowina (1900-1920) Concordia Discors vs Discordia Concors 3: Researches into Comparative Literature, Contrastive Linguistics, Translation and CrossCultural Strategies. Suceava: Stefan cel Mare University Press, 2011. P. 189–212.
10. Porubsky F. Rund um den Rathausturm und den Pruth. Czernowitz : Hrabczuk, 1906. 189 S.

REFERENCES

1. Borodai O. I. (2016, March). Interferentsiini zony suchasnoi ukrainskoi movy [Interference zones of the modern Ukrainian language]. Materialy XLV Naukovo-tekhnichnoi konferentsii VNTU, Vinnytsia [in Ukrainian]. Retrieved 10. 08. 2020, from <http://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/all-hum-2016/paper/view/254>
2. Weinreich U. (1979). Yazykovyye kontakty. Sostoyaniye i problemy issledovaniya [Language contacts. Research status and problems] K. : Vyshcha shkola [in Russian].
3. Huivaniuk, N. (2011). Vyhuky u bukovynskykh hovirkakh [Interjections in Bukovinian dialects] Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Ser. Filolohiia. Sotsialni komunikatsii, 24, 100-106 [in Ukrainian].
4. Muratova H. (2007). Tlumachennia poniattia "interferentsiia" v suchasnykh lnhvistychnykh doslidzhenniakh [Interpretation of the concept of "interference" in modern linguistic research] Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Literaturoznavstvo, movoznavstvo, folklorystyka, 18, 27-29 [in Ukrainian].
5. Senyk H. I. (2014) Naslidky kontaktuvannia ukrainskoi i nimetskoi mov na Bukovyni [Consequences of contacting Ukrainian and German languages in Bukovina] Naukovyi visnyk Chernivetskoho universytetu: Hermanska filolohiia, 692-693, pp. 223-225 [in Ukrainian].
6. Slaba O. V. (2019). Morfolohichna adaptatsiia zapozychen u suchasni nimetskii movi [Morphological adaptation of borrowings in modern German] Zakarpatski filolohichni studii, 8, 36-40 [in Ukrainian].
7. Yatsiuk I. Ya. (2010). Lexikalische Besonderheiten deutscher Dialekte in Galizien- und der Bukowina [Lexical conditions of German dialects in Galicia and Bukovina] Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu "Ostrozka akademiia Ser. : Filolohichna, 14, 306-311 [in German].
8. Nübling D. (2004). Die prototypische Interjektion: Ein Definitionsvorschlag [The Prototypical Interjection: A Suggested Definition] Zeitschrift für Semiotik 26, 1/2, pp. 11–45 [in German].
9. OGuy O. (2011). Interkulturelle Diskurskontakte Deutsch vs. Buchenländisch – Ukrainisch (bzw. ihr Interferenzgrad) in der Bukowina (1900-1920) [Intercultural discourse contacts German vs. Buchenland - Ukrainian (or its degree of interference) in Bukovina (1900-1920)] Suceava: Stefan cel Mare University Press, pp. 189–212 [in German].
10. Porubsky F. (1906). Rund um den Rathausturm und den Pruth [Around the town hall and the Prut] Czernowitz : Hrabczuk [in German].

LINGUISTIC INTERFERENCE IN GERMAN-UKRAINIAN LANGUAGE IN BUKOVINA AT THE BEGINNING OF THE 20th CENTURY

Senyk Halyna Ivanivna

Candidate of Philological Sciences,

Assistant at the Department of German, General and Comparative Linguistic

Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University

Str. M. Kotsiubynsky, 2, Chernivtsi, Ukraine

Kubyshekina Kateryna Ivanivna

6th year Student at the Faculty of Foreign Languages

Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University

Str. M. Kotsiubynsky, 2, Chernivtsi, Ukraine

The article is devoted to the language interference study in German-Ukrainian discourse in the early twentieth century, which is based on a comprehensive language analysis of changes in German in the Franz Porubski work "Rund um den Rathausturm und den Pruth", published in 1906. Almost 150 years of German coexistence with other languages, such as Ukrainian, Romanian, Polish, Yiddish and Russian, made its adjustments in the reproduction and language use at that time. The locals knew at least two or three languages, and since German was the state language, it penetrated mostly through the bureaucracy, conscription, press and literature.

The beginning of the last century is also characterized by the fact that in Chernivtsi city started developing literary activity. Many authors were multilingual, so the interference phenomena penetrated into their works. The speaker's

attempt was to make his own statements based on the native language rules and structure and to establish inappropriate connections between the two languages led to interference. Researchers consider it at the grammatical, lexical and phonological levels. The interlinguistic interference intensity depends on subjective and objective factors that do not affect it. Changes in the Bukovinian Germans speech were due to their long stay in a foreign environment and limited use of their own language. Changes took place at almost all language levels, which influenced the Bukovinian German development. Interference at the lexical level was especially noticeable. German was diluted with local realities, everyday words and interjections. A large part of the borrowed interjections were Ukrainian or Bukovinian equivalents, they were so widespread that they almost replaced the standard German ones. There was also a literal tracing of foreign phrases or morphological changes of different parts of both languages in one expression or sentence.

Key words: *language transfer; bukovinian german language, interjections, language contacts, borrowings.*